

Täielis

ILMPEL!

Tartus.

S. Mäseppa kuluga trükitud.

1891.

A. 1358.

Täielik

Cartus.

S. Mäeseppa Iuluga trübitud.

1891.

Довволено Цензурою. — Дерптъ, 3 Юля 1891 г.

Trükitud R. Mattiesen'i juures Tartus.

Sissejuhatuseks.

Räes olew Gestikeeles kõige esimene täielik „lillekeel“ tahab jällegi armastajatele natuke fergitust tuua. Kirja kirjutamine on sagedaste kardetaw, et ehk puutub wõera näppu ja saab ära loetud. Lilledega on aga koguni tõine lugu. Nende imelist sala keelt mõistawad üksi armastajad. Tõistele inimestele jääwad nad ikka puudeks ehk lilledeks, aga armastajatele, kellede noored südamed wäga tundlikud on, tähendab iga lille wärw ja leht niisama kui puude püha kohingi, wäga palju.

Eks ole ju ka ilusam, ehtsam ja südant ülendawam, et inimene omi armsaid, õrnu tundmuisi looduse ehtede läbi tõisele püiab awaldada, kui et ta lihtsa, kuiwa paberi peal

Lillekeel.

A.

Adonis. Kas su süda tundis, mis suu rääkis!

Alcoë. Sõprus tilgutab palsamit su südame
haawadesse.

Alpiroos. Sa oled mulle meele haiget teinud.

Alpisiinilill. Mandus ja halastus on sinuga
jäedawalt ühentud.

Aia cypress. Ma saan sulle truits jäema nii
kaua kui mull weel filma walgust on.

Aia cressid. Kas ma wõin su wandeid uskuda?

Amaranthe. Ära kauta lootust, mis sa otsid
saad ka leidma.

- Anemone.** Lootus annab kannatlikudele elu.
Ananas. Oh tunneks ma alati su roosi suud
oma huulte peal!
Aptwelsin. Truu kunni surmani.
Aprikos. Sinu armastus ja südame headus
seub kõiki.
Aurikel. Jalgi ei saa ma seda tundi unustama,
mis ma sinu lähedal elasin.
Angeriwaks. Su hea süda on palju wäärt.
Auukroon. Sulle pühendan ma oma elu.
Arnika õis. Sa ei taha mind, siiski ei jäta
ma sind.

B.

- Basilicum.** Minult oma lähenemisega õpid sa
mind tundma.
Bisami roos. Ma pean sind väga kalliks.
Balsamine. Jalgi ei ole ma säärast ilu näinud.
Burgunder roos. Ära salga tõtt.

C.

- Cactus.** Kadepalt pöörab õnn mulle selga.

Cardinali lill. Armastus ei lase ennast pilgata.

Ceder. Mikspärast oled sa nii uhke minu vastu?

Citron. Ela hästi ja pea ka mind meeles.

Citroni leht. Alati mõtlen ma sinu peale.

Cypress. Suren ma ükskord, siis pühenda mu
põrmule üks mälestus.

D.

Damaskuse roos. Ah, mikspärast pidin ma sind
tundma õppima!

E.

Ebupea. Aegamööda jagab elu ka roosistid.

Elupuu. See kõige suurem õnn mull siin maa
peal on sinuga käsi käes elust läbi
rändamine.

Endivie. Salgi ei saa ma ühte teist armastama.

Ephen. Looda kindlaste mu truuduse peale.

Erne õis (punane). Sa oled üks kelm; (walge)
Puhas süda.

G.

Georginid. Sa oled tõeste uhke, wõi ehk petab
mind mu arvamine?

Geranid. Sa oled mind petnud!

S.

Saawa leht. Mind ähwardab häda oht, kas
saad mind kaitsuma?

Saawa oks. Mull on suur kartus, aga ma ei
wõi sellest rääkida.

Seina kõrs. Ma saan sind pea jälle nägema.

Sapu oblik. Sa waatad mu peale kadedusega.

Siina roos. Sa oled mulle lubanud, mis ma
waenete ialgi poleks lootnud.

Siire erne õis. Ära püia salalik olla.

Sortensia. Oh tuleks meite esimesed armastuse
päewad weel tagasi!

Hyacinth (sinine). Mu kallim, sinu kõrwa ei
wõi end keegi seada.

Hyacinth (walge). Iga sinu sõna on tõsi, kui
tõrre põhjas wesi.

J.

Jaani lill. Sa oled oma aja ilu.

Jalaka leht. Minu lootus on otsas.

Jalaka oks. Ma suren peaegu rõõmu pärast,
kui sina mind armastad.

Jaapani roos. Üksigi roos ei ole ilma offeta,
Ka kõige suurem õnn ei ole ilma õnne-
tuseta.

Jasmin. Sa ei mõtlegi inimeste kurjuse peale.

Jehootwa lillike. Sinu südames ei ole paika
paha mõtteledele.

Jerusalemma lill. Ära hõia ennast tagasi põle-
walt armastamast, usu, nii saame meie
üksford oma eesmärgile.

Juudi kirsid. Sinu waade tapab mind.

Juupiteri lill. Sa walgustad oma iluga kui
üks jumalana kõiki tantsijaid.

K.

- Käukuld.** Minu armastus on lõpmata.
- Kadakas.** Waesus on armastuse proow.
- Kadaka marjad.** Ma olen sulle abiks.
- Kaera ripse.** Sinu ilmutus jäi hiljaks.
- Kalmus.** Saatus on heitlik, sepärast ei wõi õnne peale loota.
- Kanep.** Ära peida end mitte minu eest ära.
- Kannike.** Ära mulle nüüd kirjuta, meid wahi-
takse.
- Kanakoos.** Sa ei ole mitte alati otsekohene.
- Kanawarwas.** Sinu uhkust ma ei pane tähelegi.
- Kanaperjed.** Mõru ma näen küll wälja, oled
aga mõistlik, saad läbi.
- Kannatuse lill.** Looda, kannata ja waihi.
- Kanarpikk.** Sa näitad mulle mitme wärwiline.
- Karikakrad.** Talitse oma himusid.
- Karru kollad.** Sinu mõistus särab üle kõikide.
- Karu käpad.** Sa oled nii weider, et ma sinust
aru ei saa.

Karuputt. Noorelt olen ehk mõru, aga küll loo-
dus juhatab pärast.

Kaseleht. Sinu lähedal tunnen ma ennast kõige
õnnelikuma elewat.

Kase oks. Maitse elurõõmu.

Kassi käpad. Sa andsid mulle omast armust
märki.

Kassi naerid. Väljast poolt oled sa magus,
sest poolt aga tunnen su libedust.

Kaste hein. Usk, armastus ja lootus on kõige
ülemad maa pealsed warandused.

Kartohwli õis. Kus sina oled, waikivad pil-
kajad.

Kastania õis. Ma palun andeks.

Kitse künnap. Sa oled mind mu sõnast wabas-
tanud, mis mulle rõõmu teeb.

Kitse hein. Doda ja looda.

Kibuwits, orja witja õis. Sa ei tea, mis
mull walu teeb.

Kivi roos. Sinu filmist särab headus.

Kirsi õis. Üts süda täis armu on mu terve
riffus.

Kirburohi. Sa oled mu vastu kui pipar.

Killukene. Neg on lendaw, seepärast toimetä
ruttu.

Kobru lehed. Küll ma sind tõditan.

Koi rohi. Pruugi minu usaldust kasulikult.

Kollased kuplehed. Sa oled ropp.

Kõrbe õjjad. Ega sinagi parem ei ole.

Koera keel. Oled kahe keelne.

Keisri kroon. Sinu waim on kindel ja mehine.

Keisri nesk. Sinu ligiolet rõõmustab mind.

Kuldilillike. Ärgem lastem oma elukewadet mitte
rõõmuta mööda minna.

Kuld ohat. Sa ehk tahad mind petta?

Kuldlaak. Ringi mulle, mis ma sinult juba am-
mugi palusin.

Kullerkupp. Ma olen igaweste sinu.

Kulli küined. Ära ole nii ninatark.

Kuke marjad. Tagane minust.

Kuke hari. Sinu waade trehwab minu haawatut südant, kuid miks ei anna sa temale terweks tegewat balsamit.

Kümel. Arm särab sinu filmadest.

Kookus palmi leht. Ma tänan sind su wiisakuse eest.

Kõrkjas. Ole kindel.

Kõõmne leht. Ära ennast tabada lase.

Kurgi leht. Ma soowin su saatja olla.

Kuu roos. Ma usun su sõnu.

Kuue päewa rohi. Hoiar sinu nagu ussi eest.

Küüslaak. Alati saan ma sinust kõrwale hoidma, sest sind nähes tulewa mulle pisarad filma.

Q.

Labradori õis. Maitse nüüd oma elu kewadet, kes teab, kas sügise sulle enam rõõmu toob.

Lamba kõrwad. Miks sa mind kiusad?

Lamba nisad. Sa ei tõlba mulle.

Lamba oblikat. Sa oled wäga muutlik.

La wendel. Su kartlik meel teeb sind weel ilusamaks.

Pewkoje (punane). Mis oleks elu, kui armastust ei oleks?

Pewkoje (walge). Süita oled ja armastus on sinu pea omadused.

Pilie (walge). Kes on weel nii õrn ja süita kui sina?

Pilie (punane). Ära ole nii firdeline omas armastuses.

Pinnu rohi. Annad lootust minu õnnele.

Pina õis. Mill seub meid truu armu wõrk.

Pipstokk. Sinu läbi tuleb mulle uus wõim.

Podja puu õis. Jäta maha omad tujud.

Poorberi leht. Ma saan kõik tegema, et sind aga omale wõita.

Poorberi õis. Mull sinu kõrwal õitseb õnn.

Põune lill. Kannata armuke, ükskord tuleb pall.

Lume kelluke. Esiimese armu kuldne uni, kuida
oled sa minust ära läind.

Suu walu rohi. Mina ei tunne igatsust.

M.

Maa nõelad. Mis kõhu walu sull on?

Mäda rõigas. Kas said aru?

Madaras. Sa mõnitad aga mind.

Mai lill. Kui ma magan ehk ka ülehel olen,
ikka seisab su kaju mu silme ees.

Mai roos. (punane) Kõik, mis mull on, olen
ma su armastuse läbi saanud.

Majoran. Ära usu, et sa omal eesmärgil oled.

Maarja kastehein. Armastusele antaks kõik
andeks.

Maarja sõnajalg. Ole mulle müriks.

Maasika õis. Lootus tärtab minu südames.

Maasikas. Millal nohin ma sind ära?

Märtsi kelluke. Kas su süda veel waba on?

Meelespea lill. Enne langewad tähed taewast
maha, kui et ma sind unustaks.

Meliss. Ära pruugi minu armastust mitte kur-
jaste.

Melis (türgi) Pisar läigib sinu silmis.

Melon. Küll meite armastus saab ka ükskord
küpsaks.

Metspipar. Oled küll liibe sõber.

Metsmoorid. Ära püüa nii libeda keelega olla.

Mets niin. Sinu laimamisest ei tule ju midagi.

Mets salat. Ole terve, küll ma omalt poolt
teen sedasama.

Mida kauem, seda parem. Ilka kindlamaks
saab meite armastus.

Mirti oks ehk õis. Üks ainuke sinu sõna ja ta
saab sulle pruudi parjaks.

Mooni lill. Ma ei taha su soowi vastu olla.

Murulauf. Su wastus on küll liibe, aga tõsi.

Mustika õis. Kannatlikult tahame me kõik häda
ja rõõmu ära tunda.

Mustpea. Sa oled mu mõte nii õõsel kui päewal-

Mustjuur. Kas sa lubad mind aidata.

Muskati õis. Sind mitte usaldada oleks üle-
kohus.

Mürt. Ma olen tõeste vihane su peale.

Mürk. Sa oled üks rahu rikkuja.

N.

Naadid. Bean sust wähe lugu.

Naeri leht. Sinu külmus teeb mind pärast
hulluks.

Naeste punad (neitsi punad). Terwitan sind.

Naese (näsi) niine puu õis ehk leht. Miks pä-
rast sa alati haawata püiad?

Narcis (kollane). Sinu kahtlus waewab mind.

Narcis (walge). Ära ole uhke.

Nälja lilleke. Ma olen wäga himuline su ar-
mastuse peale.

Nell (punane) Mis sulle arm ei anna, annab
sõprus.

Nisu pea. Õrn armu igatsus, oleks sa alati
meite ümber lehwiks.

Nõges. Sa oled wäga teraw oma sõnadega.
Nõia kõllad. Sinu käes on kõit wõimus, mind
õnnetuks wõi õnneliseks teha.

D.

Odra pea. Ma saan find ometi pea nägema?

Dhakad. Sa oled mulle wäga palju meele hai-
get teinud.

Oleandri leht. Sa oleks pidanud waremine
hoiatama.

Oleandri õis. Sa oled küll ilus ja armas, aga
ka kuri.

Õlipuu leht. Ma pakun sulle kätt lepituseks.

Orangi õis. Mu ainu soov on find omaks
nimetada.

Oras rohi. Miks tüfid sa mu südamesse?

Õunapuu leht. Kas ma ei wõiks su armu
osaliseks saada?

Õunapuu õis. Pead ootama.

Õõ kuningana. Sa saad wähe armastust leidma.

Õõ õina. Ära anna end meelitajate kilda.

P.

Päewa lill. Sa oled weel kaugel omaist ees-
märgist.

Päewa roos. Usjata on su uhkus.

Palu taks. Ega sa haige ei ole?

Paju leht. Oleks sa tiaks, mis sa mulle olid.

Paiju lehed. Ei ole lusti.

Pärna leht. Armu kaisus unustakse koid.

Pärna õis. Kuule mu palwet.

Partsii hein. Sa kosutad.

Peterfill. Sind ehiv alandus.

Pillerkonit. Sinu tarwis olgu mu kõige suurem
hoolitsemine.

Pihlaka õis. Ma ei saa su usaldust mitte kur-
jaste pruukima.

Pirni õis. Oh kui heameelega usun ma sind.

Pippra rohi. See on küll libe, aga tõsi.

Pibe lehed ja õis. Rõõmustan sind kingitusega.

Pomerantsi õis ehk leht. Ma ei lepi sinuga
ilmasgi enam ära.

- Põldkumel** (valge lill). Ära ole nii räpakas.
Põllu nesk. Sinu ilu on waimustaw.
Pukipuu oks. Kas ma tohin su näust lootust
lugeda?
Puind. Ei pane tähelegi.
Põie rohud. Armasta enam puhtust, siis on
kõik hea.
Põldhumal. Ma loodan ettepoole rõõmupäewi.
Pohlawars õiega. Mälestuseks jätan oma sü-
dame.

R.

- Rabanduse rohi.** See sündis wist kogemata.
Raudnõges. Ole ettevaatlik, et sa mitte iseenele
läbi kahju ei saa.
Raud rohi. Dota rahuga kõige kõrgema otsust.
Ranunkel (näälifene). Oma ilusa lauluga tegid
sa meile palju meelelahutust.
Ranunkel-roos. Ära käi mitte ühe lille juurest
teise juure.
Rebase saba. Tarwis tähele panna.

Reinward. Oleme ju veel tundmatad.

Refeda. Kas sa siis midagi minu sõprusest ei aima?

Ristifhein (härjapea). Alma armastuseta ei ole õnnistust.

Ristifheina leht. Mis su süda mõtleb, ütleb su film.

Roos (kollane). Kas ma võin kõik sinu armastusest oodata?

Roos (valge). Su õrnal rinnal lase mind puhata.

Roos (punane). Ära põlga mu südat, see saadab mind meele ärakeitmisele.

Roosi nupp. Ja.

Rõigas hein. Jäta oma lori maha.

Roosi leht. Parem ei oleks sa oma armastust avaldanudgi, sest ma ei või teda wastata.

Rosmarin. Pea saame meie igaveste lahkuma.

Ruki lill. Ma ei järe sinust kuhugi maha.

S.

Saare leht. Lihtne, aga siiski ilus.

Salbei. Dota, küll sa ükstord kahetsed.

Sammal. Waikselt awab meile õnne taewas.

Sammla roos. Iga päew, armuke, toob sulle
uut rõõmu.

Sarapuu oks. Ma pean sind maha jätma, ehk
küll ka süda walutab.

Sea kapstad. Numal lori.

Sinep. Su sõnad on mu keewalisele südamele
piiri pannud.

Sinilill. Ole sa mulle nii truu kui mina sulle,
siis on kõik hea.

Sirel. Nüüd alles tunnen ma su wäärtust.

Soo kael. Sa olet wäga kõlwatu.

Sõstra leht (musta). Looda aga, see aitab nüüd.

Sõstra leht (punase). Ma saan tõtt walgele
tooma.

Sõnajalg. Ära usu tõiste juttu.

Sõrm kübar. Hwia end teatawa inimese eest.

Surma putk. Sa oled ju lõpmata tige.
Südamel rohud. Hoiä oma süda mulle.
Sügise roos. Mu süda tuisub igatsedes sulle.

I.

Tamme leht. Kaitse mind.
Tafjas. Ma tunnen ennast sinu lähedal õnnetu
olewat.
Tatra õis. Mitte maapealsed warandused ei tee
meid õnsaks.
Tee leht. Waata tagasi oma mööda läinud elu
peale.
Tedre maran. Su mõistus näeb segane olewat.
Tikerberi leht. Rutta pitkamööda.
Tondi kübar. Julgele jääb wõit.
Toominga õis. Woorus on igawene.
Tõrwa nelk. Ära ehita end wõera sulgedega.
Tuli lill. Nii kui tema, põleb mu süda sulle.
Tulp. Sinu waade on mulle õnnistuseks.

Tubaka õis. Mu hinges ärkavad palju wanu
mälestusi elule.

Zhymian. Ma ei saa sinust dieti aru.

II.

Uba leht (aias). Mikspärast sa ei wasta mulle.

Uba õis. Hoia oma lootust.

Uba leht (soos). Ma ei tea.

Umbrohi. Hea puu kannab head wilja, paha
puu aga halwa. Kas pole tõsi?

Üheksa mehe wägi. Iõud on mehe uhkus.

Üle käija rohi. Ei tõit pole kuld, mis aga
hiilgab.

III.

Wabarmu leht. Teata mulle omaast mööda läi-
nud elust.

Walged kupulehed. Snnnetus ei käi mööda kiwa
ega kandusid.

Warša kabi. Ei.

Weepipar. Sull on kiwist süda.

Weri hein. Ma olen walmis oma elu sinu eest
jätma.

Wiigi leht. Mis on elu ilma sinuta.

Wiigi mari. Peaks ma ometi su armu osaliseks
saama.

Wiff. Ma wõin sulle wäga hästi Ei ütelda.

Wiina õis. Sinu auusust ja puhtust imesta-
wad kõik.

Wirn. Sa mõistad kenaste mind enda wõrku
mäsvida.

Wudri pun. Hoiä oma puhtust.

Wõi lill. Sinuta ei wõi ma õnnelik olla.

Wõhu mõel. Sa oled mu südat puhas asjata
haawanud.

Wuffi lill. Sa oled mu elu, ilu, ilm.

X.

Ximensie. Sinu kahju ei ole mitte raske tasuda.

9.

Ufop. Sa hoiad seepärast förwale, et igaford
minu ees ära punastad.

Wärwide tähendus.

Talwel, kui lume memm kõik lilled ja rohud oma waibaga on kinni katnud, ei ole noorel rahwal enam wõimalik nende läbi omi mõtteid üksteisele avaldada. Olgu siis üksi need, kellel triiphooned on. Seepärast soowitab siin raamatu kirjutaja selle tarwis mitmesugusid wärwisid, mida armastajad kas riide ehk paberi lintidega üksteisele saata wõiwad. Ehk tehku nii, kuidas keegi tahab. Küll aeg ja igaühe soow isegi õpetarwad.

S.

Kollane ükspäini tähendab lahtlus meelt armastuses.

Kollane ja must : tähendab elu põlgamist.

Kollane ja pruun : elu muret.

Kollane ja hall : õnnetust.

Kollane ja ihukarw : trööstimata kurbdust.

M.

Must üksi tähendab leina ja kurbtust, ka auu.

Must ja hall : südame närimist.

Must ja pruun : mure rõhumist.

Must ja ihukarw : õnne.

Must ja wiolet : eba õnne, wõi ilu.

P.

Punane üksi (tume) : tähendab kindlat armastust.

Punane üksi (hele) : kirdelist armastust.

Punane ja hall : kindla meelelist armastust.

Punane ja must : armastuse lahklust.

Punane ja pruun: mitte õnnelikku armastust.

Punane ja sinine: truud armastust.

Punane ja roheline: armastuse lootust.

Punane ja kollane: armastuse nurja minekut.

Punane ja ihukarw: woorust.

Punane ja wiolett: õrna armastust.

R.

Roheline üksi tähendab lootust.

Roheline ja sinine: kindlat lootust.

Roheline ja must: nurja läinud lootust.

Roheline ja kollane: kaduwat lootust.

Roheline ja pruun: eba lootust.

Roheline ja hall: kahtlast lootust.

Roheline ja ihukarw: wooruslikku lootust.

Roheline ja wiolett: wähe lootust.

S.

- Sinine ükspäini tähendab truudust.
Sinine ja hall : kahtlast truudust.
Sinine ja kollane : truuduse murdmist.
Sinine ja must : warju truudust.
Sinine ja ihufarw : kindlat truudust.
Sinine ja punane : truu armastust.
Sinine ja wiolett : lawalat truudust.

W.

- Walge üksi tähendab süita olekut ja puhtust.
Walge ja hall : hinge puhtust.
Walge ja kollane : rahul olemist.
Walge ja must : süita kannatamist.
Walge ja pruun : armastuse wastu kõla.
Walge ja punane : süita armastust.

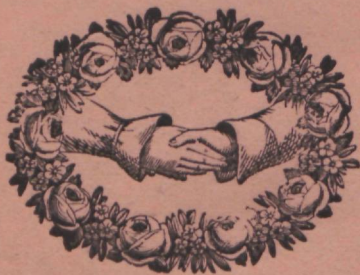
Valge ja roheline: sõbralikku olemust.

Valge ja sinine: õiglast meelt.

Violett ja hall: elu saatust.

Violett ja pruun: laiduväärt armastust.

Sind 10 kop.